

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
ROZDZIAŁ I	
Teoretyczne podstawy funkcjonowania rynku pracy	21
1.1. Rynek pracy – jego rodzaje i elementy	21
1.1.1. Pojęcie i rodzaje rynku pracy	21
1.1.2. Elementy rynku pracy	27
1.1.3. Pozapłacowe czynniki determinujące podaż i popyt na pracę	37
1.2. Rynek pracy w doktrynach ekonomicznych	40
1.2.1. Klasyczne i neoklasyczne teorie funkcjonowania rynku pracy	40
1.2.2. Keynesowska koncepcja rynku pracy	50
1.2.3. Ordoliberalizm wobec rynku pracy	53
1.2.4. Wybrane współczesne teorie zatrudnienia i rynku pracy	60
1.3. Zatrudnienie oraz bezrobocie a funkcjonowanie rynku pracy	70
1.3.1. Pojęcie, funkcje oraz formy zatrudnienia	70
1.3.2. Bezrobocie jako przejaw braku równowagi na rynku pracy	77
1.3.3. Skutki społeczno-ekonomiczne bezrobocia	80
1.3.4. Praca nierejestrowana – zjawisko tzw. szarej strefy	83
Podsumowanie	86
ROZDZIAŁ II	
Koszty pracy w Polsce na tle państw Unii Europejskiej	89
2.1. Koszty pracy – podstawowe pojęcia	89
2.1.1. Pojęcie i geneza kosztów pracy	89
2.1.2. Klasyfikacja i składniki kosztów pracy	93
2.1.3. Funkcje i cele kosztów pracy	101
2.1.4. Czynniki determinujące wysokość i strukturę kosztów pracy	102

2.2. Koszty pracy w Polsce i państwach Unii Europejskiej	104
2.2.1. Poziom i zróżnicowanie kosztów pracy w Polsce na przestrzeni lat 2004–2016	104
2.2.2. Koszty pracy w Polsce na tle państw Unii Europejskiej	118
2.3. Opodatkowanie pracy jako element kosztów zatrudnienia	124
2.3.1. Zjawisko klina podatkowego jako miara opodatkowania wynagrodzeń	124
2.3.2. Wysokość, struktura i dynamika zmian klina podatkowego w Polsce na tle państw Unii Europejskiej	129
2.3.3. Ocena progresywności klina podatkowego	137
2.3.4. Wpływ preferencji podatkowych na wysokość klina podatkowego	144
2.4. Czas pracy i koszty z nim związane	150
Podsumowanie	155

ROZDZIAŁ III

Gospodarowanie zasobami pracy w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem województw lubuskiego i wielkopolskiego	158
3.1. Przemiany na polskim rynku pracy	158
3.2. Analiza poziomu, struktury i dynamiki zatrudnienia w Polsce w latach 2004–2016	161
3.2.1. Aktywność ekonomiczna ludności i zatrudnienie w Polsce	161
3.2.2. Zróżnicowanie poziomu zatrudnienia w województwach Polski	165
3.2.3. Zatrudnienie według płci i wieku pracowników	170
3.2.4. Zatrudnienie według poziomu wykształcenia pracowników	175
3.2.5. Struktura zatrudnienia według sektorów gospodarki	178
3.2.6. Samozatrudnienie i przedsiębiorczość w Polsce	179
3.3. Analiza poziomu, struktury i dynamiki bezrobocia w Polsce w latach 2004–2016	182
3.3.1. Rozmiary bezrobocia w Polsce i jej regionach	182
3.3.2. Struktura bezrobocia według wieku i płci	189
3.3.3. Struktura bezrobocia według wykształcenia	195
3.3.4. Przepływy zasobów bezrobocia	198
3.4. Regionalne aspekty funkcjonowania lubuskiego i wielkopolskiego rynku pracy	202
3.4.1. Charakterystyka województw lubuskiego i wielkopolskiego	202
3.4.2. Porównanie poziomu, struktury oraz wskaźników zatrudnienia w województwach lubuskim i wielkopolskim	205

3.4.3. Zróżnicowanie poziomu i struktury bezrobocia	215
3.4.4. Porównanie poziomu i dynamiki zmian wynagrodzeń	231
Podsumowanie	233

Rozdział IV

Koszty pracy a funkcjonowanie rynku pracy województw lubuskiego i wielkopolskiego	236
4.1. Znaczenie kosztów pracy w strukturze kosztów operacyjnych wybranych przedsiębiorstw	236
4.2. Symulacja wysokości wynagrodzenia, obciążeń podatkowych oraz parapodatkowych dla różnych form zatrudnienia	247
4.3. Wydajność pracy a koszty pracy	256
4.4. Oddziaływanie płacy minimalnej na koszty pracy w organizacjach gospodarczych	269
4.5. Wpływ kosztów pracy na poziom zatrudnienia, bezrobocia i produktywności pracy w badaniach ekonometrycznych	275
4.6. Koszty pracy w opinii uczestników rynku pracy	291
4.6.1. Koszty pracy i ich implikacje wobec decyzji zatrudnieniowych przedsiębiorstw	291
4.6.2. Koszty zatrudnienia jako czynnik determinujący funkcjonowanie rynku pracy w ocenie strony podażowej	309
4.7. Opodatkowanie pracy a zatrudnienie w szarej strefie	330
4.8. Ograniczenie obciążeń podatkowych związanych z pracą a konieczność finansowania świadczeń społecznych w opinii uczestników rynku pracy	346
Podsumowanie	356

Rozdział V

Metody obniżania kosztów pracy jako czynnik optymalizacji poziomu oraz struktury zatrudnienia	359
5.1. Metody optymalizacji kosztów pracy w przedsiębiorstwach	359
5.1.1. Optymalizacja kosztów pracy przez uelastycznienie zatrudnienia i czasu pracy	359
5.1.2. Redukcja kosztów pracy poprzez refundację ze środków publicznych	361
5.1.3. Outsourcing i offshoring części działalności gospodarczej	376
5.1.4. Wprowadzenie systemu wynagrodzeń opartego na efektach pracy	382

5.2. Metody redukcji kosztów pracy w drodze reformy systemu podatkowo-składkowego	389
5.2.1. Znaczenie fiskalne opodatkowania czynnika pracy	389
5.2.2. Wprowadzenie podatku jednolitego jako instrumentu neutralizacji zjawiska klina podatkowego	400
5.2.3. Wprowadzenie podatku pogłównego	408
5.2.4. Podatek od funduszu płac w przedsiębiorstwie jako alternatywne rozwiązanie opodatkowania wynagrodzeń	420
5.2.5. Ujemny podatek dochodowy (z ang. <i>Negative Income Tax</i>)	428
5.2.6. Redukcja klina podatkowego poprzez zmianę stawki podatku od dochodów osobistych, kosztów uzyskania przychodów oraz kwoty wolnej od opodatkowania	438
5.2.7. Wprowadzenie emerytury obywatelskiej	445
5.2.8. Pozostałe metody obniżania kosztów pracy	461
Podsumowanie	469
Zakończenie	473
Bibliografia	485
Spis tabel	521
Spis wykresów	529
Spis równań	531
Załączniki	533